

Vlaanderen is
**inter
natio
naal**

Vlaanderen
verbeelding werkt

Verantwoordelijke uitgever:

Julie Bynens, secretaris-generaal van het Departement Buitenlandse Zaken
Vlaamse Overheid
Herman Teirlinck Gebouw
Havenlaan 88 bus 80
1000 Brussel

Coördinatie:

Departement Buitenlandse Zaken (Hilde Creten, Eline Franckaert, Koen Jongbloet)

Layout:

Hearts&Minds, Brussel

In samenwerking met:

Flanders Investment & Trade, Toerisme Vlaanderen, Vlaams Vredesinstituut,
Vlamingen in de Wereld en VLEVA

Datum: November 2018

Wettelijk depotnummer:

D/2018/3241/282

Voorwoord

Beste lezer,

Vlaanderen is al eeuwen een decor van wereldpolitiek, een centrum van internationale handel, een kruispunt van culturen. En dat is het ook vandaag. Zo vindt u hier de zetel van de Europese Unie en de NAVO, zijn we de 15e exporteur wereldwijd, wonen in Vlaanderen 166 verschillende nationaliteiten, en blijven de kunststeden een podium voor artistieke topprestaties. Dat wij deze centrale plaats doorheen de eeuwen hebben behouden, danken we aan ons ondernemerschap, ons aanpassingsvermogen en onze ambitie. Maar ook aan onze nuchterheid en ons realisme. Wij weten dat wij voor onze welvaart en ontwikkeling aangewezen zijn op de wereld rondom ons. Vlaanderen is internationaal of is niet...

Onze internationale verbondenheid maakt dat wij voluit investeren in een actief buitenlands beleid. Wij doen dit op verschillende manieren en op meerdere domeinen. Om onze eigen belangen te behartigen. Maar zonder mondiale belangen uit het oog te verliezen. Immers, wat goed is voor de wereld, is goed voor Vlaanderen.

Zo kan Vlaanderen verdragen sluiten, diplomatieke en economische diensten in het buitenland organiseren en een eigen budget buitenlands beleid beheren. De concrete invulling wordt gecoördineerd door het Departement Buitenlandse Zaken en uitgerold met de andere departementen en agentschappen.

Waar wij op inzetten, hoe we dit aanpakken en wat de concrete acties zijn, leest u in deze brochure. Ik nodig u graag uit om verder kennis te maken.

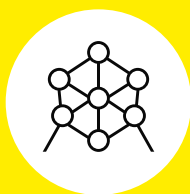
Julie Bynens

Secretaris-generaal Departement Buitenlandse Zaken

Inhoud

Vlaanderen is internationaal - Feiten & Cijfers	5
1. Buitenlands beleid in vijf dimensies	8
Vlaanderen als diplomatieke actor	8
Handel ten dienste van werkgelegenheid en welvaart	14
Duurzame transitie mondiaal steunen	18
Internationale kruisbestuiving via cultuur, wetenschap en toerisme	23
Mensenrechten, vrede en veiligheid	27
Vlaams buitenlands netwerk	32
2. De actoren van het buitenlands beleid	34
Het Departement Buitenlandse Zaken: Beleid vormgeven en uitvoeren	34
Flanders Investment & Trade: Aanspreekpunt voor internationaal ondernemen	36
Toerisme Vlaanderen: Vlaanderen op de kaart zetten als topbestemming	38
Het Vlaams Vredesinstituut: Monitor van vrede en veiligheid	40
Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA): Bruggen bouwen tussen Europa en Vlaanderen	42
Vlamingen in de Wereld: De band met het thuisland koesteren	44
3. Juridisch kader	46
Juridische context en achtergrond	46

Volgens de KOF Globalisation Index is Vlaanderen de meest geglobaliseerde economie ter wereld.

Brussel is:

- ✓ **Hoofdstad van Vlaanderen en België**
- ✓ **Hoofdstad van de EU**
- ✓ **Hoofdzetel van de NAVO**
- ✓ **2de grootste diplomatieke hub ter wereld**

Antwerpse P.P. Rubens is als barokschilder gekend bij 20 tot 40% van de bevolking in India, Japan, China, de VS en Brazilië.

Oppervlakte
13.522 km²

Aantal inwoners (2017)

6.516.011

240,8
miljard euro
BBP van
Vlaanderen

35.800
euro
BBP per
capita

VLAANDEREN IS INTERNATIONAAL

Feiten & Cijfers

Vlaanderen:

logistieke draaischijf
van West-Europa

4
havens

3
luchthavens

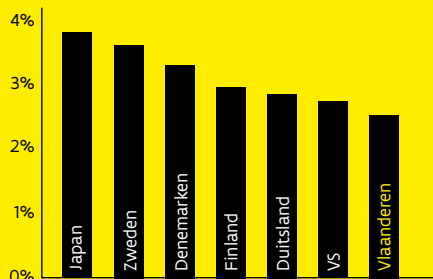
916 km
autosnelweg

1607 km
spoorweg

60%

van de Europese consumentenmarkt
binnen een straal van 500 km

Vlaanderen investeert 2,7% van zijn BBP in **Onderzoek en Ontwikkeling** (2016), waarmee het de 7de plaats wereldwijd bekleedt.

EXPORT
317 mia euro
(goederen 2017)

IMPORT
299 mia euro
(goederen 2017)

Ontwikkelingssamenwerking

3 partnerlanden in zuidelijk Afrika

Top 5 exportbestemmingen (2017)

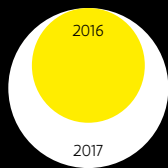
- DUITSLAND** 53.2 mia euro
- NEDERLAND** 39.8 mia euro
- FRANKRIJK** 39.3 mia euro
- VK** 27.9 mia euro
- ITALIË** 15.5 mia euro

Top 5 investeerders (2017)

- VS** 46 projecten (21,40%)
- NEDERLAND** 25 projecten (11,63%)
- DUITSLAND** 23 projecten (10,70%)
- FRANKRIJK** 18 projecten (8,37%)
- CHINA** 14 projecten (6,51%)

Buitenlandse
investeringen
in Vlaanderen

2016 1.87 mia euro
2017 2.08 mia euro

215 nieuwe projecten
5377 nieuwe jobs

Met **4,3%**
werkzoekenden
behoort de werkloosheid
in Vlaanderen tot de laagste
van Europa (2017)

8,4% van onze inwoners heeft een
buitenlandse nationaliteit

2/3 uit de EU
1/3 niet-EU

Top 5
internationale
migratie naar
Vlaanderen (2018)

- NEDERLAND**
- ROEMENIË**
- POLEN**
- BULGARIJE**
- MAROKKO**

In 2017 besteedde Vlaanderen ruim
50 miljoen euro
aan Ontwikkelingssamenwerking

Belangrijkste exportsectoren

1
Chemie en farma
68,6 mia euro

2
Vervoermaterieel
41,4 mia euro

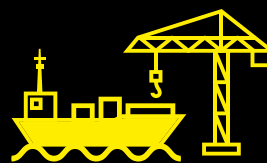
3
Machines en
elektrisch materieel
34,6 mia euro

4
Minerale producten
28,9 mia euro

5
Kunststof en
toepassingen
27,2 mia euro

Vlaanderen is de **15de** **exporteur** wereldwijd (WTO)

Jaarlijks trekken

5600 studenten
met **Erasmus+**

naar het buitenland.

Dat is 80% meer dan 10 jaar geleden.

7
op de
10 Vlamingen

is positief over
EU-lidmaatschap

In 2017 waren
er ruim **30 miljoen**
toeristische
overnachtingen
in Vlaanderen

In Vlaanderen wonen

166 Verschillende nationaliteiten

In totaal spendeert de
Vlaamse Regering jaarlijks
ca. 160 miljoen euro aan
buitenlands beleid
in al zijn facetten.

Internationale
instellingen in Brussel stellen
rechtstreeks ongeveer
48.000 mensen
tewerk

280
muziekfestivals per
seizoen

1. Buitenlands beleid in vijf dimensies

Vlaanderen als diplomatieke actor

Vlaanderen investeert in een actief en alert buitenlands beleid op verschillende niveaus: Europees, ten opzichte van andere staten of deelstaten én op het multilaterale forum.

Europese Unie: ruggengraat van ons buitenlands beleid

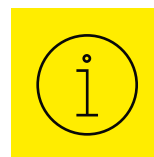
De meerwaarde van de EU voor het dagelijks leven van elke burger valt nauwelijks te overschatten. Europese beslissingen vormen op tal van domeinen een richtinggevend kader voor de lidstaten en de deelstaten. De EU is daarom de belangrijkste focus van ons buitenlands beleid.

Diplomatieke lijnen naar de EU

Bij het behartigen van onze waarden en belangen in de EU volgt Vlaanderen een tweesporenbeleid: via rechtstreekse contacten met de EU-instellingen en in naam van België op basis van het intra-Belgisch afsprakenkader voor coördinatie van EU-standpunten en voor vertegenwoordiging in onderhandelingen binnen de Europese instellingen. Dit afsprakenkader biedt Vlaanderen en de andere deelstaten een grote mate van inspraak en vertegenwoordiging die zijn gelijke niet kent in andere lidstaten.

De Algemene Afvaardiging bij de EU is de diplomatieke schakel in het complexe raderwerk tussen de Vlaamse overheid en de Europese Unie. De Vlaamse Afvaardiging is een autonoom team binnen de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de EU en telt meer dan twintig gedetacheerde medewerkers uit alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid die op dagelijkse basis onderhandelen binnen de Europese instellingen.

Het Departement Buitenlandse Zaken bewaakt de coherentie van de Vlaamse inbreng in Europese besluitvormingsprocessen, coördineert de Vlaamse standpunten over o.a. het handelsbeleid, de Europese begroting, het cohesiebeleid, de brexit en coördineert de omzetting van Europese regelgeving naar Vlaams recht.

MEER

over de Vlaamse Afvaardiging bij de EU op www.flandersineu.be

Het Errerahuis in Brussel, de ambtswoning van de Vlaamse Regering.

Toekomstvisie als leidraad

De visietekst van de Vlaamse overheid uit 2016 over de EU is de toetssteen voor de Vlaamse overheidsdiensten bij de beoordeling van Europese beleids- en wetsvoorstellen. De visietekst identificeert tien kernbelangen voor de EU:

- Onze gedeelde fundamentele waarden, normen en vrijheden bewaken en mondiaal uitdragen.
- Een versterkte Schengenzone met goed functionerende buitengrenscontroles.

- Socio-economische hervormingen in de lid- en deelstaten gericht ondersteunen.
- Een hernieuwd investeringskader genereren dat het Stabiliteits- en Groeipact respecteert.
- Het sociaal beleid, en in het bijzonder het aanpakken van sociale dumping en fiscale shopping.
- Verdiepen van de Europese Monetaire Unie met als eerste prioriteit het vervolledigen van de Bankenunie.
- Verdiepen van de interne markt met een energie-, transport- en digitale unie.
- Een doorbraak realiseren voor de meest strategische handelsakkoorden met een *state of the art* investeringsbescherming.
- Een ambitieus en doeltreffend duurzaamheidsbeleid en het uitbouwen van de Europese Onderzoeksruimte met onderzoeksprogramma's gericht op de kennis- en koolstofarme economie van morgen, en dit in loyale uitvoering van het Klimaatakkoord van Parijs.
- Een slagkrachtig buitenlands- en veiligheidsbeleid voeren, in het bijzonder in de Europese nabuurregio.

9 mei 2018 – Minister-president Geert Bourgeois en de voorzitter van de Europese Commissie, Jean-Claude Juncker, ontmoeten elkaar op Europadag in het Vlaams Parlement. (© Vlaams Parlement)

Vlaamse EU-diplomatie heeft drie kernbelangen

Handelsbeleid: duurzame kansen creëren voor ondernemingen

De EU is exclusief bevoegd voor het Gemeenschappelijk Handelsbeleid. Ter uitvoering van dit beleid neemt de Europese Commissie deel aan de onderhandelingen op basis van een mandaat verleend door de lidstaten over de multilaterale handelsliberalisering binnen de Wereldhandelsorganisatie en onderhandelt ze bilaterale vrijhandelsakkoorden met belangrijke markten buiten de EU.

Vlaanderen is bevoegd voor het afzet- en uitvoerbeleid, en dus ook voor de ondersteuning van zijn ondernemingen bij hun internationale activiteiten (meer hierover op p.14 en volgende). Multilaterale en bilaterale vrijhandelsakkoorden zorgen voor een structurele en duurzame liberalisering van de handel en vergroten zo de kansen van onze ondernemingen in de wereld. Daarom zet de Vlaamse overheid sterk in op een nauwgezette opvolging van het Gemeenschappelijk Handelsbeleid, waarin de specifieke belangen van de Vlaamse economie als leidraad dienen.

Visie op de toekomst van de Europese Unie:
bit.ly/2z892Tp

EU-begroting: investeringen met toegevoegde waarde

De EU subsidieert actief binnen een brede waaier van Vlaamse bevoegdheidsdomeinen (o.a. onderzoek, ontwikkeling, innovatie, onderwijs, transport, cohesie, landbouw en milieu). Omgekeerd investeert de Vlaamse overheid ook eigen middelen in Europese projecten en staat ze in voor het beheer ervan in samenwerking met de Europese instellingen (o.a. cohesiebeleid, plattelandsontwikkelingsbeleid).

Het Departement Buitenlandse Zaken behartigt de Vlaamse waarden en belangen in de onderhandelingen over de Europese (meerjaren-) begroting, het cohesiebeleid en het InvestEU Fonds.

Brexit: burgers en bedrijven beschermen

Het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU is een uitdaging van formaat voor Vlaanderen.

Als vierde handelspartner en met een Vlaams handelsoverschot van ongeveer 13 miljard euro (2017) is het VK economisch van bijzonder belang. Maar brexit heeft ook gevolgen op andere domeinen, zoals visserij, transport en onderzoek. Na identificatie van de Vlaamse belangen werd snel duidelijk dat een zachte brexit het minst nadelig is.

Dit is dan ook de opstelling van Vlaanderen in de brexit-onderhandelingen: "Brexit: Vlaamse belangen en prioriteiten".

Het Departement Buitenlandse Zaken en Flanders Investment & Trade houden doorlopend de vinger aan de pols bij belanghebbenden uit diverse sectoren om de bezorgdheden op het terrein te kennen en nemen deze mee in contacten met de EU-instellingen en in het intra-Belgische besluitvormingsproces.

18 september 2018 – Vlaams minister van Energie, Bart Tommelein, neemt deel aan de Europese Raad voor Energie in Linz, Oostenrijk (eerste rij, 4de van rechts).

Bilaterale dialoog met landen en regio's

Het internationaal optreden van de Vlaamse Regering is niet beperkt tot EU-aangelegenheden. De Vlaamse Regering onderhoudt ook nauwe banden met regeringen van andere landen en deelstaten. Dit omdat heel wat beleidsdoelen uit het Vlaamse regeerprogramma niet kunnen worden gerealiseerd zonder overleg of samenwerking met die landen.

De samenwerking met buurlanden gaat vaak over transportverbindingen of andere kwesties inzake logistiek, infrastructuur, energie of leefmilieu. Maar het gaat net zo goed over cultuur en onderwijs of over aankomende EU-regelgeving.

Over die samenwerking met de buurlanden heeft Vlaanderen heel wat verdragen gesloten. Met Nederland bijvoorbeeld, over de verdieping van de Schelde of de gezamenlijke bouw van een nieuwe zeesluis.

Of het verdrag dat Vlaanderen sloot met Frankrijk en Wallonië over de Grensleie.

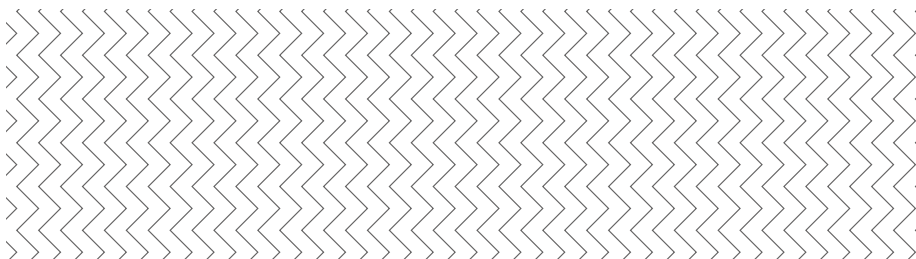
Met landen buiten de EU staan vaak handelskwesties op de agenda, thema's als samenwerking tussen havens of onderzoek en ontwikkeling. Ook de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is overwegend bilateraal. De programmering ervan wordt besproken en onderhandeld met de regeringen van Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi.

Driehoekssamenwerking voor een betere ontsluiting: Grensleie

De Grensleie bevindt zich op de grens tussen Vlaanderen, Wallonië en Frankrijk en vormt een schakel in het traject van de internationale binnenvaartverbinding Seine-Schelde. Het Grensleie-verdrag uit 2018 heeft als doel de vaarweg tussen het Seine- en het Scheldebekken te verbeteren voor een vlot, veilig, betrouwbaar en duurzaam transport over het water. Naast financiering vanuit Vlaanderen, het Waals gewest en Frankrijk is er voor dit project ook een belangrijke EU-cofinanciering in het kader van het Ten-T-project.

8 november 2016 – Minister-president Geert Bourgeois en Nederlands minister-president Mark Rutte in Gent op de tweejaarlijkse Vlaams-Nederlandse Top.

Anno 2018 is Vlaanderen partij in 37 exclusieve bilaterale verdragen. Met 196 landen en/of regio's werden *Memoranda of Understanding* ondertekend.

8 februari 2017 – Ontvangst van de Libische delegatie van lokale besturen in het Errerahuis in Brussel.

25 januari 2018 – Minister van Cultuur, Sven Gatz, en vicevoorzitter van Hauts-de-France bevoegd voor Cultuur, François Decoster, ondertekenen in Gent de Culturele samenwerkingsovereenkomst tussen Vlaanderen en Hauts-de-France. (© Michiel Devijver)

ALLE INFO

over de bilaterale relaties van Vlaanderen met andere landen en regio's:
bit.ly/2LivjXx

Tot 2018 was Vlaanderen partij in 37 exclusieve verdragen met andere landen. Daarnaast werden 196 *Memoranda of Understanding* ondertekend.

Om de samenwerking met al die regeringen goed te onderhouden heeft de Vlaamse Regering geïnvesteerd in de ontwikkeling van een Vlaamse diplomatie. Dit doen we onder meer met bilaterale diplomatieke posten in Den Haag, Berlijn, London, Parijs,

Rome, Madrid, Wenen, Warschau, New York en Pretoria. Daarover meer in het laatste hoofdstuk.

Dat alles resulteert vanzelfsprekend in een drukke internationale agenda. Voor gesprekken met collega's uit andere regeringen ondernamen in 2018 de leden van de Vlaamse Regering 44 dienstreizen naar het buitenland. Omgekeerd werden in hetzelfde jaar meer dan 12 buitenlandse ministers of officiële delegaties op politiek niveau door de Vlaamse Regering ontvangen.

18 augustus 2017 – Joseph Mwanamvekha, minister van Landbouw en Waterontwikkeling van Malawi, ontvangt Minister-president Geert Bourgeois in Lilongwe, Malawi.

25 – 27 september 2015 – Het VN hoofdkwartier in New York, VS, tijdens de United Nations Sustainable Development Summit 2015. (© UN Photo)

4 november 2015 – Vlaams minister van Onderwijs, Hilde Crevits, op de 38ste Algemene Conferentie van UNESCO in Parijs, Frankrijk.

Multilaterale samenwerking

Naast de samenwerking met en binnen de EU en de directe samenwerking met andere landen en regio's, is Vlaanderen ook partner van een flink aantal multilaterale organisaties. Uiteraard zijn meerdere VN-agentschappen zoals UNICEF, UNESCO en WGO daarbij uiterst belangrijk, maar ook andere internationale organisaties zoals OESO of de Raad van Europa zijn van tel.

Het multilaterale kanaal is bij uitstek geschikt om bijzondere beleidsaccenten te leggen zoals de zorg voor waardig werk, kinderrechten en gendergelijkheid.

Vandaag is Vlaanderen een betrouwbare donor van VN-agentschappen UNRWA en UNICEF. Het staat te boek als de grootste subnationale donor van het VN-Central Emergency Relief Fund (CERF) en van UNESCO.

Met UNESCO en met de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) gaat de samenwerking al terug tot de jaren '90 van vorige eeuw. Met deze en andere grote VN-organisaties, zoals UNAIDS of de WGO, heeft Vlaanderen samenwerkingsakkoorden gesloten, waarin specifieke financieringsmechanismen worden voorzien.

Ook met de Raad van Europa, OESO en UNTWO (toerisme) is de samenwerking zeer actief, net zoals met de Wereldhandelsorganisatie of de Wereldbank-groep. Om de samenwerking tussen de Vlaamse overheid en al die instellingen te stroomlijnen werden twee multilaterale posten voorzien in het Vlaams diplomatiek netwerk: één in Genève en één in Parijs.

8 december 2016 – Vlaams minister van Toerisme, Ben Weyts, ontvangt secretaris-generaal van het UNWTO, Taleb Rifai in het Errerahuis in Brussel.

Handel ten dienste van werkgelegenheid en welvaart

Buitenlandse handel zit Vlaanderen in het bloed. Denk maar aan Brugge, Gent en Antwerpen die eeuwen geleden al centra waren van de handel in West-Europa. Vandaag vertegenwoordigt buitenlandse handel maar liefst 95,5% van het BBP, het dubbele van het EU-gemiddelde. Vlaanderen is in absolute cijfers de 15de exporteur ter wereld en voert per capita driemaal zoveel uit als grote buur Duitsland. Het beschikt daarom over een uitgebreid arsenaal aan instrumenten om de buitenlandse handel te stimuleren en vrijhandelsakkoorden te promoten. In dit hele verhaal speelt het constant investeren in en verbeteren van infrastructuur natuurlijk een grote rol.

Buitenlandse handel en investeringen

Export- en investeringspromotie

Vlaanderen is autonoom bevoegd voor exportpromotie en de begeleiding van Vlaamse exporteurs op en naar buitenlandse markten. Een netwerk van 96 posten in 70 landen helpt onze bedrijven om hun producten en diensten in alle hoeken van de wereld op de markt te brengen. Maar ook omgekeerd staat dit netwerk in voor het begeleiden van buitenlandse investeerders naar Vlaanderen.

Voor handelsafspraken en vrijhandel

is de bevoegdheid een gedeelde verantwoordelijkheid tussen Vlaanderen en het federale niveau. Afhankelijk van het forum worden de Vlaamse handelsbelangen ofwel rechtstreeks door Vlaanderen ofwel in een gecoördineerd Belgisch standpunt vertolkt. Vrijhandelsakkoorden kunnen enkel goedgekeurd worden indien Vlaanderen hiertoe bevoegd is en zijn instemming verleent.

Wegen op het EU-beleid

In de totstandkoming en de uitvoering van het Europees handelsbeleid speelt Vlaanderen een proactieve en positieve rol. Specifieke aandacht gaat uit naar de belangen van de KMO's, verdere liberalisering van de handel in diensten, de afbouw van niet-tarifaire handelsbelemmeringen, de erkenning van het belang van flexibele arbeidsmobiliteit en de erkenning van het potentieel van handel als instrument voor duurzame ontwikkeling.

Het belang van de buitenlandse handel kan moeilijk overschat worden. Als centraal gelegen regio, in het hart van het koopkrachtige en productieve West-Europa, is buitenlandse handel dé levensader van de Vlaamse economie. Vlaamse bedrijven exporteerden in 2017 voor 317 miljard euro aan goederen, een cijfer dat jaarlijks aangroeit. Ook de Vlaamse invoer van buitenlandse goederen bereikte in 2017 een recordbedrag van 299 miljard euro. De exportratio en de export per capita behoren tot de hoogste ter wereld.

Ongeveer 70% van de export gaat naar de Europese Unie. De belangrijkste afzetgebieden voor Vlaamse goederen zijn de buurlanden. Daarnaast is rechtstreekse handel buiten Europa toch ook goed voor 30% van het BBP. Zowel voor de intra-Europese handel als voor de handel buiten Europa is de gemeenschappelijke markt om die reden een zeer belangrijk en positief gegeven.

De Europese Unie, bij monde van het directoraat-generaal Handel, vertegenwoordigt alle lidstaten in alle grootschalige handelsafspraken met

De Werkgroep Europees Handels- en Investeringsbeschermingsbeleid (WEHIB) staat in voor de permanente opvolging van het Europees handelsbeleid, zorgt voor een gestructureerd overleg tussen de Vlaamse beleidsdepartementen en draagt de Vlaamse handelsstandpunten uit in federale, Europese en internationale fora. In de werkgroep ontmoeten administratie en politiek elkaar. Wegens het alomvattende en diagonale karakter van het handels- en investeringsbeleid zijn

Doelstellingen van het Vlaams internationaal handelsbeleid

- **Verbeteren markttoegang**
- **Verwijderen handelsbarrières**
- **Liberaliseren diensten en investeringen**
- **Openen markt voor overheidsopdrachten**
- **Vrijwaren intellectuele eigendomsrechten**
- **Aandacht voor KMO's**
- **Aandacht voor het multilaterale kader**
- **Beschermen van gevoelige sectoren**
- **Duurzame ontwikkeling**

derde landen. Binnen de Europese Unie is het de gemeenschappelijke markt die zorgt voor het vrij verkeer van alle goederen en diensten, kapitaal en personen.

alle onderdelen en bevoegdheden van de Vlaamse Regering erin vertegenwoordigd. Het departement Buitenlandse Zaken coördineert de taken van deze werkgroep.

Ook via de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering binnen de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie wordt een vinger aan de pols gehouden bij de Europese Commissie en worden Europese handelscontacten onderhouden.

De ondersteuning van Vlaamse bedrijven bij hun exportactiviteiten en het aantrekken van buitenlandse investeringen naar Vlaanderen gebeurt door het gespecialiseerd agentschap voor export- en investeringspromotie Flanders Investment & Trade (FIT).

Het Meldpunt Handelsbelemmeringen op de website van FIT laat bedrijven toe om concrete handelsproblemen aan te kaarten die ze ondervinden op markten buiten Europa. In samenwerking met de Europese Commissie trachten FIT en het

Departement Buitenlandse Zaken de handelsbelemmering op te lossen, bv. door ze aan te kaarten in het Market Access Advisory Committee van de Europese Commissie, de lidstaten en de Europese bedrijfsfederaties. Dit meldpunt werkt probleemoplossend voor de betrokken bedrijven én zorgt voor strategisch belangrijke informatie rond de noden van Vlaamse bedrijven. Die belangen worden ook meegenomen in de positiebepaling van de Vlaamse overheid voor handelsonderhandelingen.

Een versnelling hoger

FIT organiseert sinds oktober 2015 een uitgebreid co-creatieproces waarbij 150 Vlaamse bedrijven, middenveldpartners, kennisinstellingen en overheidsactoren regelmatig samenkomen om zich te buigen over de vraag hoe de Vlaamse economie meer en duurzamer internationaal kan groeien.

Uit deze co-creatie kwamen de volgende doelstellingen voort, vervat in de internationaliseringsstrategie 'Vlaanderen Versnelt!':

- Een duidelijker aanbod van de dienstverlening voor bedrijven met betrekking tot internationaal ondernemen.
- Faciliteren van internationaal ondernemen door het formuleren van verbeteringsvoorstellen van wet -en regelgeving.

De Leeuw van de Export – Jaarlijkse award voor Vlaamse bedrijven met opvallende exportresultaten, uitgereikt door Flanders Investment & Trade.

- Bekijken hoe startups efficiënter begeleid kunnen worden in hun internationaliseringsplannen.
- Dienstverlening naar internationale bedrijven in Vlaanderen optimaliseren.
- Sterker inzetten en focussen op de Vlaamse top-domeinen: farma & biotech, voeding en drank, engineering en technologie, slimme logistiek en duurzame grondstoffen, materialen en chemie.

Flanders Investment & Trade op de Exportbeurs 2018 in Brussel.

Infrastructuur: onderhouden én verbeteren

Een goede bereikbaarheid is de basisvoorwaarde voor handel, niet in het minst omdat driekwart van de export nog steeds goederen betreft. Als centraal gelegen regio met een uitgesproken handelsgeest, is de vervoers- en verkeersinfrastructuur in Vlaanderen traditioneel zeer dicht. Vlaanderen beschikt over het tweede dichtste spoorwegen- en wegennet van Europa. De logistieke sector in de brede zin van het woord is in Vlaanderen verantwoordelijk voor maar liefst 9% van het BBP.

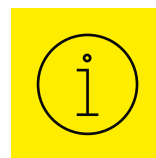
Gezien het belang van een goed uitgebouwde infrastructuur voor de concurrentiepositie van de Vlaamse bedrijven, investeert de Vlaamse overheid voortdurend in het op peil houden en verbeteren van de infrastructuur. In recente jaren ging er speciale aandacht uit naar de

toegankelijkheid van de Vlaamse havens (Antwerpen, Zeebrugge, Gent en Oostende) door onder meer baggerwerken, de inrichting van nieuwe sluisen en een uitgesproken focus op snellere doorvoertijden.

In één van de dichtst bevolkte gebieden van de wereld bieden de waterwegen duurzame, betrouwbare en milieuvriendelijke verbindingen tussen grote industriezones en dienstencentra. Daarom wordt er de laatste jaren gewerkt aan het opwaarderen van de Seine-Scheldeverbinding. Dit is zowel voor Vlaanderen als voor Frankrijk en Wallonië een interessante investering omdat de twee rivierbekkens totnogtoe onvoldoende op elkaar aansloten. Het project behoort tot één van de 30 prioriteiten van het Europese Ten-T- initiatief (Trans-Europees transportnetwerk).

Het 3RX project vormt een ander emblematisch grensoverschrijdend project. Vlaanderen pleit al jaren voor een spoorverbinding voor goederen tussen de Antwerpse haven, Nederland en het Duitse Ruhrgebied. Aan deze 'missing link', in 2015 door de Europese Commissie geselecteerd als Ten-T-project, werkt de Vlaamse Regering via diplomatieke weg samen met de bevoegde autoriteiten in Nederland, Duitsland en Noordrijn-Westfalen.

ACTUELE INFORMATIE

over de grote infrastructuur- en mobiliteitswerven is te vinden op de site van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken:
bit.ly/1mwMsLh

Duurzame transitie **mondiaal steunen**

Een einde maken aan extreme armoede, de aarde beschermen, zorgen voor inclusieve en vreedvolle samenlevingen en eerlijke welvaart voor iedereen nastreven. Dat is de kernboodschap van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties. De Vlaamse overheid hanteert de zeventien *Sustainable Development Goals* als leidraad voor haar internationale werking. Vlaanderen financiert daarom enerzijds programma's op vlak van landbouw, gezondheidszorg, klimaat en groene jobs in zuidelijk Afrika en stimuleert anderzijds middenveldorganisaties en lokale bestuursniveaus in Vlaanderen. Dit om actief de verandering te ondersteunen die op het internationale niveau een impact heeft. Vlaanderen is daarnaast ook uitgegroeid tot een gewaardeerde partner en donator van multilaterale en internationale organisaties. Bij dit alles staan een expliciete thematische en geografische focus en een innovatieve aanpak voorop.

Innovatieve donor met maximale impact

In de OESO-studie van 2018 over gedecentraliseerde ontwikkelingssamenwerking scoorde de Vlaamse aanpak goed. De thematische en geografische focus die Vlaanderen consequent toepast, kon op veel waardering rekenen. Deze focus zorgt ervoor dat een lange termijnstrategie mogelijk wordt, er een hoge hulpvoorspelbaarheid is en dat er voluit ingezet kan worden op expertise-opbouw en

capaciteitsversterking. Ook de nieuwe samenwerkingsvormen waarbij Vlaanderen en andere donordeelstaten partnerschappen aangaan met multilaterale organisaties, nationale ministeries en parastatale instituten, werd als positief ervaren. Deze multi-actor-partnerschappen verhogen het lange termijn-engagement en de effectiviteit van de ontwikkelingssamenwerking.

Daarnaast werd Vlaanderen door de lokale partners gewaardeerd als flexibele donor die durft inzetten op innovatie, nieuwe technologieën en experimenten. Vlaanderen zet bewust in op deze rol als innovator en incubator. Wanneer een proefproject succesvol blijkt en grotere donoren betrokken worden, kijkt Vlaanderen of zij voor de opschaling kunnen zorgen.

Het Farmer Warehouse Chilanga, Malawi

Investeren in duurzame landbouw en gezondheidszorg

De partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zijn Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. Per land wordt een uitgesproken thematische focus toegepast, gebaseerd op een weloverwogen analyse van de grootste behoeften en uitdagingen. Voor Malawi ligt de focus op landbouw en voedselzekerheid. Met Mozambique wordt samengewerkt rond het thema gezondheid. Voor Zuid-Afrika ligt de nadruk op adaptatie aan klimaatverandering, jobcreatie en groene economie. In essentie gaat het telkens om problematieken van

achterstelling en armoede waarop een antwoord wordt geformuleerd dat zo goed mogelijk overeenstemt met de lokale omstandigheden.

Zo besloot de Vlaamse Regering een project van Tradeline Corporation Limited in Malawi te ondersteunen om de markttoegang van kleinschalige boeren en boerenorganisaties te promoten via de ontwikkeling van een gunstig ondernemingsklimaat. Hiervoor werd een budget van 1,6 miljoen euro vrijgemaakt. Tradeline Corporation streeft in Malawi naar de

ontwikkeling van een private sector aangestuurd door een bloeiende en competitieve agribusiness die bijdraagt aan de economische groei en de creatie van waardig werk in het land. Via het aanreiken van technische assistentie, het aanbieden van financiële ondersteuning en het uitbouwen van commerciële partnerschappen versterkt Tradeline Corporation de capaciteit van 30 opkomende marketingorganisaties in de focusdistricten Kasungu en Mzimba. Op het einde van het project zullen de ondernemingen in staat zijn om hun marktfunctie zelfstandig op te nemen en zullen zij over de vaardigheden, de tools, het netwerk en de middelen beschikken om een duurzame handelsrelatie te onderhouden met de kleinschalige producenten aan de aanbodzijde

en de grote nationale of regionale opkopers aan de vraagzijde.

Een gelijkaardige focus op een specifieke doelgroep vinden we in een programma dat de Vlaamse overheid steunt rond reproductieve gezondheid in Mozambique.

De samenwerking van de Vlaamse overheid met het Internationaal Centrum voor Reproductieve Gezondheid in Mozambique is erop gericht de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten te verbeteren bij adolescenten (jongens en meisjes tussen 10 en 18 jaar). De focus ligt op het terugdringen van tienerzwangerschappen, onveilige abortus, nieuwe HIV en STI infecties en gender-gerelateerd geweld. Daarnaast tracht men de houding

ten opzichte van schadelijke sociale normen en gebruiken in positieve zin te veranderen. ICRH-Mozambique is partner van ICRH-Global, opgericht onder initiatief van de Universiteit van Gent en met steun van de Vlaamse overheid. Voor de periode 2018-2022 is een financiering van 1.119.810 euro voorzien.

25 augustus 2017 - Voorlichting over seksuele gezondheid door ICRH-Mozambique aan de leerlingen van de middelbare school van Nhonghane, Mozambique.

De strijd tegen klimaatverandering

Klimaatverandering is naast een enorme uitdaging voor de mensheid eveneens een realiteit die de ongelijkheid in de wereld nog dreigt te vergroten. Klimaatverandering manifesteert zich meer uitgesproken in ontwikkelingslanden dan op het noordelijk halfrond én ontwikkelingslanden zijn veel afhankelijker van natuurlijke hulpbronnen om in hun levensonderhoud en inkomens te voorzien.

Om die reden werden binnen VN-verband afspraken gemaakt om tegen 2020 jaarlijks 100 miljard dollar te reserveren voor internationale klimaatfinanciering. Vlaanderen

engageert zich om in de periode van 2016 tot 2020 jaarlijks 14,5 miljoen euro voor deze doelstelling vrij te maken in het kader van de samenwerking met zuidelijk Afrika. Deze middelen worden ingezet voor onder meer subsidies aan het African Climate Change Fund, Rode Kruis Vlaanderen, de Wereldgezondheidsorganisatie en het Zuid-Afrikaans Departement Milieuzaken.

Doel is de partnerlanden mee in staat te stellen om zich aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering en om een koolstofarm ontwikkelingspad te bewandelen.

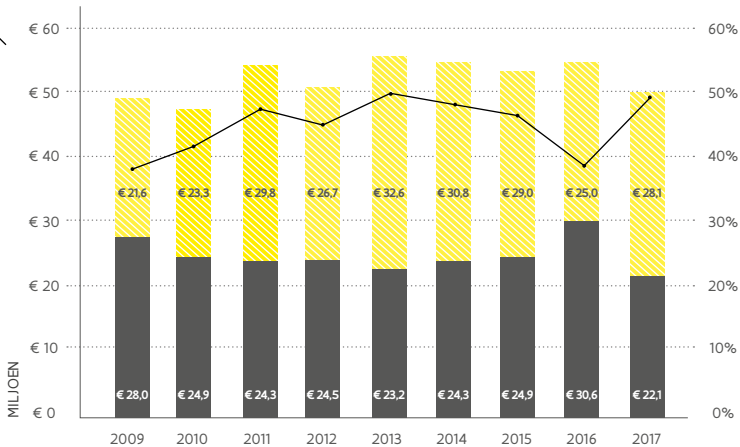
3 basisprincipes van Vlaamse **Ontwikkelingssamenwerking**

**INNOVATIE
STIMULEREN**

**WERKEN VANUIT
SYSTEEMBENADERING**

**SAMENWERKING
CENTRAAL PLAATSEN**

OFFICIËLE VLAAMSE UITGAVEN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING (ODA)

- Uitgaven beleid ontwikkelingssamenwerking
- Overige ODA
- % beleid ontwikkelingssamenwerking in totale ODA (rechteras)

Uitgaven zijn ODA als ze aan de volgende criteria voldoen:

- 1: Official: het gaat om ontwikkelingshulp, gefinancierd door overheidsinstellingen
- 2: Development: economische en sociale ontwikkeling is de hoofddoelstelling
- 3: Assistance: de bijdrage is echte hulp – geen commerciële transactie aan marktvoorwaarden
- 4: De hulp gaat naar een land of internationale instelling die is opgenomen in de erkende lijst

Ontwikkelingssamenwerking via multilaterale kanalen

Wat betreft ontwikkelingssamenwerking werkt Vlaanderen ook samen met die multilaterale organisaties die de vastgelegde Vlaamse beleidsprioriteiten ondersteunen en uitdragen, zoals UNAIDS, WHO, FAO, WFP, ICRAF, UNEP, UNICEF en UNDP. Het gaat daarbij om tweerichtingsverkeer tussen het Vlaamse en het internationale

niveau. Vlaanderen beïnvloedt internationaal beleid en regelgeving door actief deel te nemen aan fora en bestuursorganen. En Vlaanderen maakt gebruik van internationale regulering en internationale aanbevelingen van de multilaterale instellingen om het eigen beleid vorm te geven of om zelf regelgeving te ontwikkelen.

Het Noorden in beweging brengen

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking streeft naar een ruim draagvlak voor een wereld die rechtvaardig, solidair en duurzaam is. Vlaanderen realiseert

dit onder meer via onderwijs, pers en steun aan innovatieve projecten en vrijwilligersinitiatieven in Vlaanderen.

Samen met de partnerlanden in zuidelijk Afrika wordt een vijfjarig landenprogramma opgesteld. Hierin staat welke sector ondersteund wordt, wat de doelstellingen zijn en welk budget ter beschikking staat. Vlaanderen werkt daarvoor samen met de overheid, niet-gouvernementele partners en multilaterale organisaties, en ook steeds vaker in gemengde samenwerkingsverbanden.

**Landenstrategienota
Zuid-Afrika**
bit.ly/201FaCh

**Landenstrategienota
Mozambique**
bit.ly/2Nr5Ve0

**Landenstrategienota
Malawi**
bit.ly/2R91pt6

Internationale kruisbestuiving via cultuur, wetenschap en toerisme

Ook cultuur, wetenschap, onderwijs en toerisme hebben een plaats in het buitenlands beleid. Deze dimensie is belangrijk voor een deelstaat die internationaal bekend is om zowel zijn oude als hedendaagse cultuur en als innovatieve kennisregio stevig op de kaart staat.

Culturele diplomatie

In het Vlaams buitenlands beleid is een aparte plaats weggelegd voor cultuur. Vlaanderen vertrekt daarbij vanuit zijn rijke culturele traditie. Het geniet wereldfaam als het gaat over de kunsten, of het nu de Vlaamse Primitieven zijn, dan wel het werk van hedendaagse toonaangevende kunstenaars en creatieve huizen. Deze reputatie schept niet alleen kansen voor Vlaamse kunstenaars, het is ook een bijzonder instrument voor onze internationale positionering en uitstraling.

Zo zet het Vlaams buitenlands beleid mee zijn schouders onder belangrijke internationale tentoonstellingen, festivals of publicaties die onze kunsten in de schijnwerpers plaatsen.

Vlaanderen heeft in het buitenland twee cultuurhuizen: het Vlaams Cultuurhuis de Brakke grond in Amsterdam en Arts Flanders Japan in Tokio. Ze vertrekken vanuit het idee dat samenwerking en uitwisseling een vruchtbare bodem vormen voor het eigen kunstenveld en tegelijk een uitgelezen kans bieden om zich te tonen in het buitenland.

Vlaanderen en Nederland zijn verenigd door één taal. Met respectievelijk 6,5 en 17 miljoen sprekers vormt het Nederlands zo de op zeven na grootste taalgroep van Europa. Vlaanderen en Nederland staan fysiek, historisch, cultureel, politiek en sociaaleconomisch dicht bij elkaar. Die verbondenheid in taal werd in 1980 door het Taalunieverdrag formeel bekrachtigd. De wil om samen te werken op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn werd in 1995 verankerd in het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland.

Na een eerste gezamenlijk optreden op de Frankfurter Buchmesse in 1993 waren Vlaanderen en Nederland in 2016 opnieuw samen eregast op deze grootste boekenbeurs ter wereld. Dit gezamenlijk optreden, onder het motto 'dit is wat we delen', resulteerde in 450 aan Nederland of Vlaanderen gerelateerde nieuwe publicaties, waaronder 314 nieuwe literaire vertalingen. Een record in de lange geschiedenis van de Buchmesse. De Vlaams-Nederlandse golf bereikte publiek tot ver buiten de muren van het beurspaviljoen. Verschillende podia, (literaire) festivals en musea in en buiten Duitsland trokken de Vlaams-Nederlandse kaart.

Culturele diplomatie beperkt zich niet tot het louter tonen van wat Vlaanderen in huis heeft. Ze zet in op culturele diversiteit en erkent de meerwaarde en doeltreffendheid van culturele samenwerking en uitwisseling van ideeën, waarden en tradities over de grenzen heen. Culturele samenwerking leidt tot wederzijds begrip, erkenning en ontspanning. Met projecten die inzetten op interculturele dialoog beschermt Vlaanderen de open en vrije samenleving tegen polarisatie, angst en verdeeldheid. Tegelijk erkent Vlaanderen de kracht van kunstenaars en artiesten in transitieprocessen richting meer democratie en het belang van zelfontplooiing. Cultuur brengt met andere woorden een aantal fundamentele waarden en normen in het buitenlands beleid onder de aandacht.

Vlaanderen neemt ook deel aan het Europees en internationaal cultureel netwerk via lidmaatschap van internationale organisaties zoals EUNIC (European Union National Institutes for Culture) en UNESCO.

Met het Flanders UNESCO Trustfund (FUT) zorgt Vlaanderen ervoor dat UNESCO tal van erfgoedprojecten kan steunen, voornamelijk in zuidelijk Afrika. Werelderfgoed sites kregen zo een betere bescherming en de capaciteit en expertise rond immaterieel cultureel erfgoed – denk maar aan dans, rituelen en muziek – kreeg de nodige versterking.

Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Brussel (© Visit Flanders).

Rosas & TG Stan QUARTETT (© Herman Sorgeloos).

16 mei 2016 – Vlaams minister van Toerisme, Ben Weyts, en Vlaams minister van Cultuur, Sven Gatz, bezoeken de National Gallery in Londen, tijdens de voorbereiding van het project "Vlaamse Meesters 2018 – 2020".
(© BELGA Nicolas Maeterlinck)

Vlaamse bedrijven participeren zeer actief aan het Horizon 2020-programma van de Europese Commissie.

Wereldtop in wetenschap en onderwijs

Hoger onderwijs en onderzoek in Vlaanderen scoren internationaal zeer goed. Om deze kwaliteit te behouden en te versterken is een doordachte internationalisering belangrijk. Zo wordt de plaats van Vlaanderen binnen een geglobaliseerde kennismaatschappij gegarandeerd.

Door nauwe samenwerking tussen ondernemingen, universiteiten en overheid (het triple helix-model), zijn er vier strategische onderzoekcentra actief in Vlaanderen. IMEC (nanotechnologie en ICT), VIB (biotechnologie), VITO (cleantech) en Flanders Make (maakindustrie) behoren tot de internationale top in hun sector.

Het Leuvense IMEC is een mooi voorbeeld van hoe onderzoek en ontwikkeling in een nichedomein kunnen uitgroeien tot een wereldwijd succesverhaal én een lokale groeipool. IMEC is een spin-off van de KULeuven en werd opgericht in 1984 als onderzoekscentrum rond nanotechnologie en nano-elektronica en vormt een echte brug tussen wetenschap en bedrijfsleven met toepassingen in de gezondheidszorg, slimme elektronica, duurzame energiesystemen en transport. Na de fusie in 2016 met iMinds (actief in research rond ICT en breedband), stelt IMEC 3500 wetenschappers te werk uit 73 landen. Op zijn beurt is de instelling de moeder van talloze kleine spin-offs en startups.

Vlaamse bedrijven participeren zeer actief aan het Horizon 2020-programma van de Europese Commissie. Dit is hét Europese subsidieprogramma voor Onderzoek en Innovatie in Europa en loopt van 2014 tot 2020.

Vlaanderen is stichtend lid van de 'Vanguard Initiative for new growth through smart specialisation'. Dit is een samenwerkingsverband van Europese regio's die actief inzetten op nieuwe technologieën als gangmakers van een hernieuwde industriële groei in Europa. Bedoeling is om te wegen op de besluitvorming van de Europese Raad én om op het terrein echte regionale ecosystemen uit te bouwen rond de nieuwe technologieën. Dat wetenschap en technologie een belangrijk deel uitmaken van het Vlaams buitenlands beleid tonen de vele missies van de Vlaamse Regering naar het buitenland waaraan vertegenwoordigers van STI-organisaties (science, technology, innovation) participeren.

Om de samenwerking met UNESCO vorm te geven, heeft Vlaanderen het Vlaams UNESCO-Trustfonds Wetenschappen (FUST) gecreëerd. De Vlaamse wetenschappelijke expertise rond waterbeheer wordt binnen het FUST ingezet als belangrijk wapen tegen klimaatverandering.

Toerisme stelt in Vlaanderen rechtstreeks 250.000 mensen tewerk of 6,5% van de beroepsbevolking.

Vlaanderen toeristisch promoten

Vlaanderen en Brussel noteren jaarlijks meer dan 30 miljoen toeristische overnachtingen. Daarmee stelt toerisme rechtstreeks 250.000 mensen tewerk in Vlaanderen (6,5% van de beroepsbevolking). Studies tonen aan dat er nog een interessant potentieel is in de markt van de toeristische meerwaardezoeker.

Met het agentschap Toerisme Vlaanderen beschikt Vlaanderen over een krachtig instrument om de vele troeven van Vlaanderen in het buitenland onder de aandacht te brengen. Kwaliteit en duurzaamheid staan voorop bij de verdere uitbouw van het toerisme. Het agentschap organiseerde een grootschalig reputatie-onderzoek in 2017 onder 13.000 reizigers.

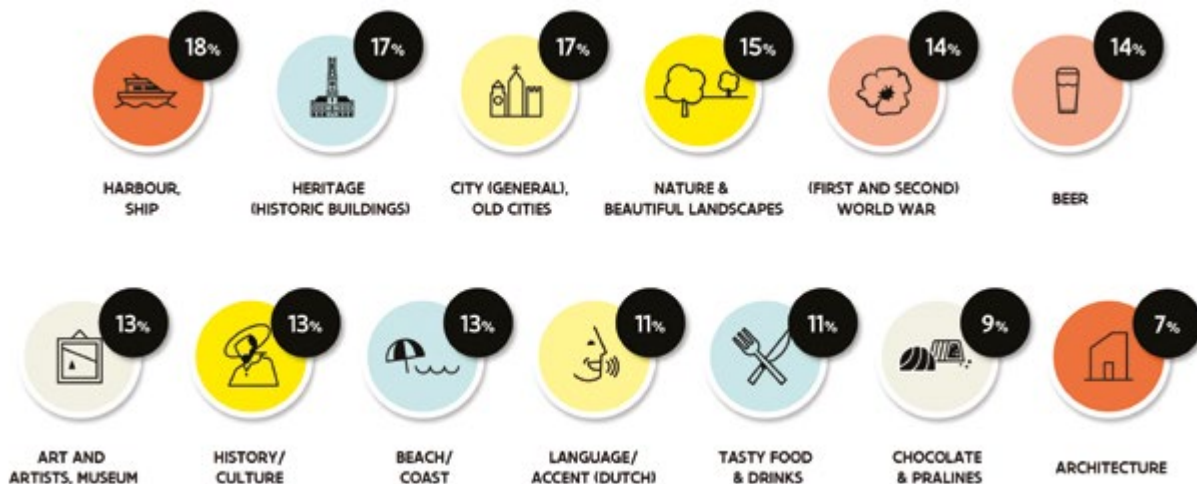
Hieruit kwamen interessante resultaten naar voren in verband met de associaties die Vlaanderen oproept, de algemene tevredenheid van reizigers over hun bezoek aan Vlaanderen, hun tijdsbesteding in Vlaanderen en natuurlijk ook een schat aan inzichten over hoe we onze troeven nog beter in de markt kunnen zetten.

Toerisme Vlaanderen peilde in dezelfde periode grootschalig naar de bekendheid van de Vlaamse Meesters in het buitenland en bracht het marktpotentieel gedetailleerd in kaart, zowel bij onze buurlanden als op verder gelegen markten in Azië en Amerika.

Vlaanderen is ook vertegenwoordigd in de Europese instellingen (Tourism Advisory Committee) en organisaties als de Wereldorganisatie voor Toerisme (UNWTO) en Necstour. Dit laatste is een netwerk van meer dan 30 Europese Regio's voor een duurzaam en competitief toerisme.

Binnen UNWTO vertegenwoordigt Vlaanderen de geassocieerde leden in de Uitvoerende Raad en het Programma en Budgetcomité van de organisatie. In 2020 is Vlaanderen gastheer voor het UNWTO Wereldforum voor toerisme en gastronomie. Vlaanderen zet ook in op de ontwikkeling van ethische richtlijnen voor toerisme naar conflict-gerelateerde gebieden.

SPONTANEOUS ASSOCIATIONS WITH "FLANDERS" (TOTAL EUROPE)

Uit Reputation Study Flanders 2017, Toerisme Vlaanderen.

Mensenrechten, vrede en veiligheid

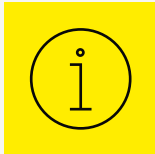
Voor Vlaanderen is respect voor de mensenrechten niet alleen een juridische en ethische verplichting ten opzichte van de eigen burgers, maar ook een richtinggevend element voor het buitenlands beleid. Een proactief internationaal mensenrechtenbeleid draagt ook bij aan de Vlaamse langetermijnbelangen omdat het respecteren van mensenrechten zorgt voor meer vrede, veiligheid en socio-economische vooruitgang in de wereld. De Eerste Wereldoorlog heeft een beslissende rol gespeeld in de totstandkoming van dit bewustzijn.

“There is no peace without development, there is no development without peace and there is neither lasting peace nor sustainable development without respect of human rights and the rule of law.”

Voormalig Adjunct Secretaris-Generaal
van de Verenigde Naties Jan Eliasson

De brochure 'Mensenrechten in het Vlaams Beleid' geeft een gedetailleerd beeld van de verwezenlijkingen van de voorbije jaren en van de uitdagingen voor de komende periode.

DOWNLOAD

de brochure hier:
bit.ly/2HYpbNw

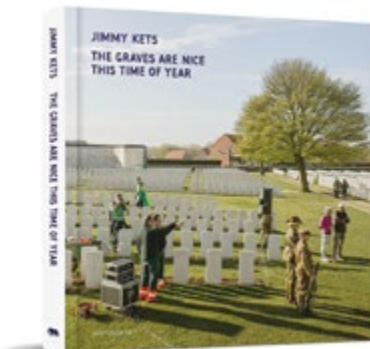

4 prioritaire mensenrechtenthema's in het internationaal beleid

- **RESPECT VOOR DE FYSIEKE INTEGRITEIT VAN ELKE MENS**
- **DE STRIJD TEGEN ALLE VORMEN VAN DISCRIMINATIE**
- **RESPECT VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND**
- **HET RECHT OP BEHOORLIJKE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN**

Daarnaast gaat bijzondere aandacht uit naar het respect voor **sociale grondrechten** in groei- en ontwikkelingslanden.

Mensenrechten als toetssteen en streven

2014 - "The graves are nice this time of year": Het fotoboek en de tentoonstelling van Jimmy Kets geven een verrassende kijk op het hedendaagse herdenkingslandschap van "De Grote Oorlog".

Al geruime tijd hanteert de Vlaamse Regering mensenrechten als een vaste toetssteen van het buitenlands beleid. Ten grondslag hieraan ligt het besef dat inspanningen rond internationale duurzame ontwikkeling enkel zin hebben als ze gebeuren in een context die de vrijheid van het individu erkent en beschermt: geen vooruitgang zonder mensenrechten. Dit uit zich onder meer in het toetreden tot enkele belangrijke mensenrechtenverdragen, een grondig aftoetsen van mogelijke wapenexport aan veiligheids- en mensenrechtencriteria en het inzetten van de mensenrechtensituatie als sleutelcriterium bij de selectie van partnerlanden in de ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast worden geregeld subsidies toegekend aan organisaties of

projecten in het buitenland met een duidelijke mensenrechtenfocus. Bijvoorbeeld de subsidie aan het Human Rights Office van UNAMI in Iraaks Koerdistan voor de versterking van mensenrechten, burgerzin, interculturele en andere normen in het onderwijscurriculum van het openbaar onderwijs in Iraaks Koerdistan. Of ook in Europa met de toekenning van een projectsubsidie aan het Human Rights Center "Public Legal Aid" in Wit-Rusland.

De expliciete Vlaamse aandacht voor mensenrechten komt uiteraard aan bod in de bilaterale dialoog en de daarbij horende diplomatieke contacten. Vlaamse bekommernissen worden ook actief doorgespeeld aan de betrokken EU- en VN-fora.

‘100 jaar Grote Oorlog’: lessen van het verleden

In 2014 startten wereldwijd de herdenkingen van de Eerste Wereldoorlog. In het Vlaams collectief bewustzijn is dit honderd jaar later en wegens het langdurige en allesvernietigende karakter nog steeds ‘de Grote Oorlog’. Vlaanderen maakte tussen 1914 en 1918 alle facetten van het conflict mee: de inval, de bezetting, de vier jaar durende loopgravenoorlog en uiteindelijk ook de bevrijding. In deze 4 jaar sneuvelden 600.000 militairen en burgers, waarvan 550.000 in de Westhoek (internationaal inmiddels een begrip als ‘Flanders Fields’).

De herdenking van het wereldconflict werd in Vlaanderen zeer breed opgezet, met ruime internationale weerklank en een nauwe samenwerking tussen Vlaanderen en betrokken buitenlandse partners.

Vlaanderen is op een duurzame manier verbonden met het vredethema. De programmering van activiteiten in de periode 2014-2018 heeft er sterk toe bijgedragen dat Vlaanderen ook internationaal een boodschap van vrede en verzoening kon uitdragen. In Vlaanderen hebben de inspanningen een belangrijke bijdrage geleverd aan de bewustmaking rond thema’s als verdraagzaamheid, interculturele dialoog en actieve internationale oriëntatie.

Het gebeuren heeft ook een belangrijke impuls gegeven aan het onderhoud of de renovatie van WO I-erfgoed, zoals loopgraven, begraafplaatsen en bekende landmarks. Het in standhouden van dit materieel erfgoed is des te belangrijker nu ook de laatste getuigen van de oorlog zijn heengegaan.

Een project dat eruit sprong, al was het maar omdat het niet in Vlaanderen plaatsvond, waren de zogenaamde herdenkingstuinen. Die tuinen werden aangelegd op een select aantal symbolische plaatsen in het buitenland met grond uit Flanders Fields, ingebed in een kwalitatief tuinontwerp. De Vlaamse overheid werkte hiervoor samen met lokale autoriteiten in Londen, Canberra en Dublin.

4 april 2017 - De officiële inhuldiging van de Flanders Fields Memorial Garden in Canberra, Australië.

22 – 26 augustus 2016 – Vlaamse deelname aan de 2nd Conference of Arms Trade Treaty in Genève, Zwitserland.

Controle strategische goederen

Met een geschiedenis die zo beladen is met de herinnering aan gewapend conflict, is Vlaanderen van nature zeer bekommerd om alles wat de handel in wapens of wapensystemen betreft. Vlaanderen blijft voortdurend bijzondere aandacht schenken aan het ethisch aspect van handel in vuurwapens

en militair materiaal en voert een verantwoord exportcontrolebeleid op deze goederen. Via de eigen regelgeving legt het een zeer sterke klemtoon op ethische criteria zoals respect voor de mensenrechten en conflictbeheersing. Op die manier heeft Vlaanderen een instrument in handen om illegale wapenstromen

tegen te gaan die de vrede en stabiliteit in de wereld in het gedrang brengen. De controle op de internationale handel in strategische goederen is toevertrouwd aan het Departement Buitenlandse Zaken en wordt halfjaarlijks opgevolgd door het Vlaams Parlement.

Wapenbeheersing

Naast het behandelen van vergunningsdossiers van strategische goederen is het Departement Buitenlandse Zaken internationaal actief in het streven naar een wereldwijde effectieve controle op wapenhandel en naar meer transparantie over in- en uitvoer van wapens.

Het Departement vertegenwoordigt Vlaanderen op verschillende Europese en internationale fora met het oog op afspraken rond

wapenhandelcontrole, uitwisseling van informatie en versterking van de samenwerking en convergentie. Voorbeelden daarvan zijn de EU-raadswerkgroepen over de export van conventionele wapens en producten van tweeeërlei gebruik en de Conferentie van Staten die Partij zijn bij het VN-Wapenhandelsverdrag. Vlaanderen neemt in deze fora een leidende en vooruitstrevende rol. Vlaanderen zit tevens ook de relevante werkgroep van het VN-Wapenhandelsverdrag voor.

Heel concreet nemen experts van het Departement deel aan bijstandsprogramma's, voornamelijk van de EU, die erop gericht zijn om andere landen te ondersteunen in het opzetten van wapenhandelcontrolesystemen. Vlaamse experts zijn zo onder meer actief in de buurlanden van de EU, in de Westelijke Balkanlanden en Noord-Afrika, maar ook wereldwijd, in landen zoals Senegal en Colombia.

Vlaanderen is met zijn bijdrage aan het CERF de belangrijkste subnationale donor van het noodhulpfonds van de Verenigde Naties.

25 april 2015 – Kathmandu, Nepal na de aardbeving van 25 april 2015.
(© Laxmi Prasad Ngakhusi - UNDP Nepal).

8 december 2017 – CERF dankt Vlaanderen tijdens de Annual High-level Pledging Conference 2018 in New York, VS.

Als de nood hoog is: humanitaire hulp

Vlaanderen is solidair met regio's die getroffen worden door natuurrampen of conflict. Jaarlijks wordt daarom een budget gereserveerd om humanitaire acties te ondersteunen. Vlaanderen koos ervoor om een substantiële bijdrage te leveren aan het noodhulpfonds van de Verenigde Naties (CERF) en is hiermee reeds geruime tijd de belangrijkste subnationale donor van het fonds. Het fonds zorgt ervoor dat de humanitaire organisaties binnen de 48 uur beschikken over de nodige middelen. Hiermee wordt kostbare tijd gewonnen.

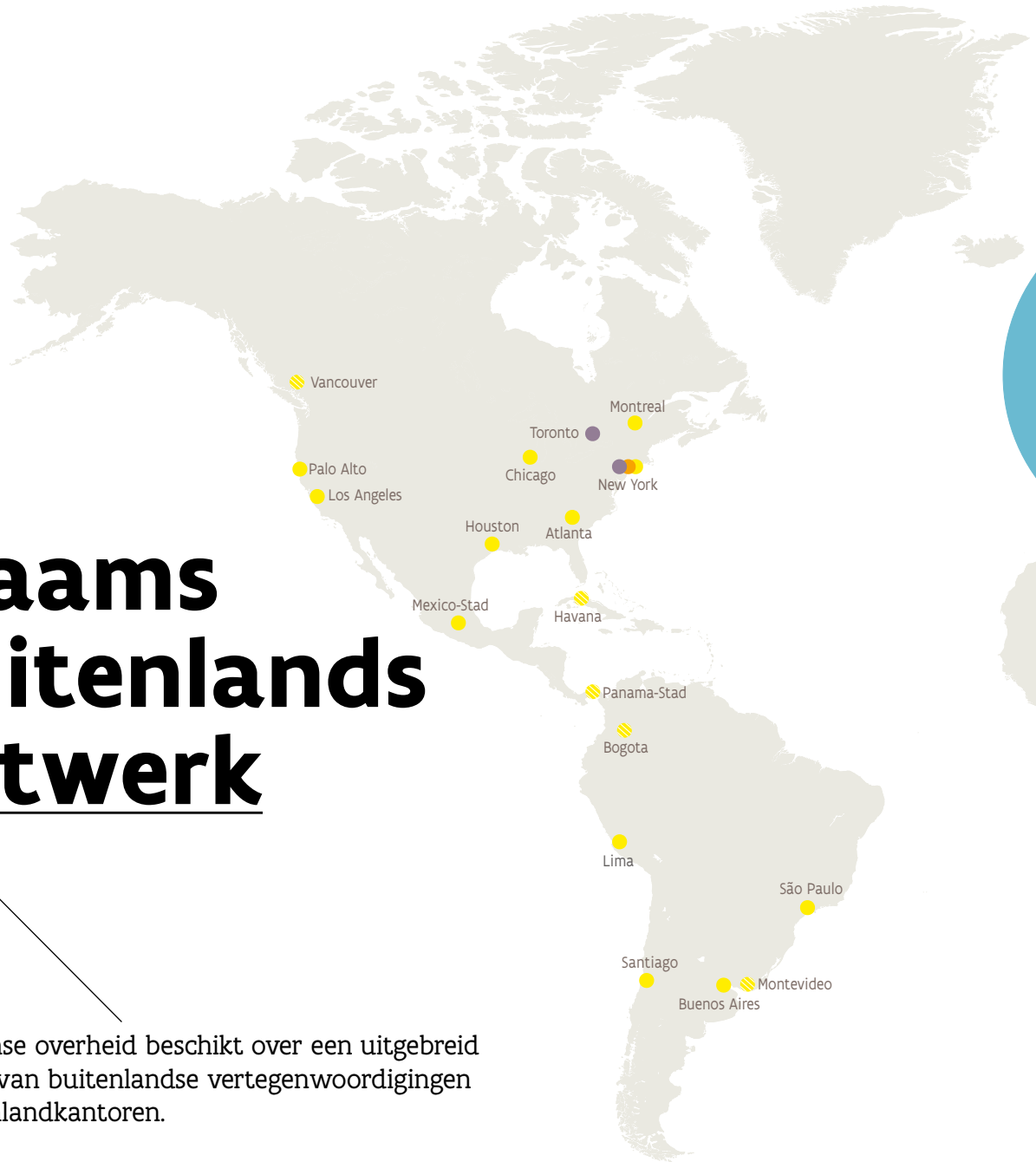
Verder verstrekt Vlaanderen regelmatig rechtstreekse subsidies aan humanitaire organisaties bij ramp of conflict. Als de omstandigheden het toelaten, wordt ingezet op innovatieve technologieën zoals 'cash transfers' via bankkaarten, zodat de zelfredzaamheid van de slachtoffers verhoogt en lokale markten niet verstoord worden. Vlaanderen hecht er tenslotte belang aan om de partnerlanden Malawi en Mozambique te ondersteunen in het ondernemen van preventieve actie om rampen te voorkomen of de effecten ervan te kunnen counteren.

Vlaams buitenlands netwerk

De Vlaamse overheid beschikt over een uitgebreid netwerk van buitenlandse vertegenwoordigingen en buitenlandkantoren.

- Buitenlandkantoren Flanders Investment & Trade
 - ▨ Buitenlandkantoren Flanders Investment & Trade via samenwerkingsakkoord met Awex en Brussels Hub
- Buitenlandkantoren Toerisme Vlaanderen
- Algemene afvaardigingen van de Vlaamse Regering – AAVR
 - ▨ Algemene Afvaardigingen van de Vlaamse Regering bij de Multilaterale organisaties
 - ▨ Landenkantoren ontwikkelingssamenwerking
- Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond in Amsterdam
- Arts Flanders Japan-Tokio

2. De actoren van het buitenlands beleid

DEPARTEMENT BUITENLANDSE ZAKEN

Het Departement Buitenlandse Zaken: Beleid vormgeven en uitvoeren

Wat?

Sinds haar ontstaan voert de Vlaamse Regering een buitenlands beleid. Het Departement Buitenlandse Zaken behartigt de internationale relaties van de Vlaamse Regering. Het staat in voor de coördinatie van het internationale en Europese optreden van Vlaanderen en heeft daarom de leiding over de relaties van Vlaanderen met buitenlandse overheden, de Europese Unie en internationale organisaties.

Het Departement is verantwoordelijk voor:

- het uitbouwen van de samenwerking met buitenlandse partners;
- de totstandkoming en omzetting van Europese regelgeving en het sluiten en de ratificatie van internationale verdragen;
- het internationale en Europese handelsbeleid;
- de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking;
- de controle over de invoer, uitvoer en doorvoer van goederen met tweërlei gebruik, wapens en andere strategische goederen vanuit Vlaanderen.

Waarom?

In een geglobaliseerde wereld moeten de belangen van ruim 6,5 miljoen Vlamingen, bedrijven en organisaties actief behartigd worden. Als open samenleving en economie is Vlaanderen een betrokken speler op het mondiale terrein. Omgekeerd wordt Vlaanderen ook sterk beïnvloed door de buitenlandse context en zijn internationale partners. In deze verwevenheid is de rol van het Departement Buitenlandse Zaken van cruciaal belang.

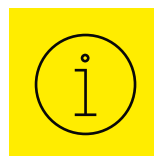
Hoe?

- diplomatieke vertegenwoordiging op 13 posten voor een sterke samenwerking met onze internationale partners;
- organisatie van meer dan 30 buitenlandse zendingen en 30 ontvangsten per jaar;

- opvolging en uitvoering van meer dan 230 verdragen en samenwerkingsverbanden: handelsakkoorden, *Memoranda of Understanding*, EU-regelgeving, bilaterale en multilaterale verdragen;
- ondersteunen van talrijke initiatieven, projecten en organisaties, van culturele manifestaties en internationale conferenties tot financiering van ontwikkelingsprojecten en fondsen voor VN-agentschappen;
- ontwikkeling, implementatie, coördinatie en evaluatie van het Vlaams buitenlands beleid in al zijn aspecten, met grensoverschrijdende samenwerking met de buurlanden, tot de controle op wapenhandel.

Waar?

- Het hoofdbestuur in Brussel met ca. 100 stafleden.
- Diplomatieke vertegenwoordigingen met ongeveer 45 personeelsleden in Brussel (EU), Berlijn, Den Haag, Londen, New York, Warschau, Wenen, Pretoria, Madrid, Parijs en Genève. Vanaf 2019 opent een nieuwe post in Rome. Daarnaast zijn er ook nog kantoren in Praag en Boedapest. In de kantoren van Lilongwe (Malawi) en Maputo (Mozambique) ligt de focus op ontwikkelingssamenwerking.

OVERZICHT

van alle
samenwerkingsovereenkomsten,
verdragen en *Memoranda of
Understanding* per land:
bit.ly/2JP4swD

www.fdfa.be

Facebook: [@FlandersDFA](https://www.facebook.com/FlandersDFA)

Twitter: [@Flanders_DFA](https://twitter.com/Flanders_DFA)

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Flanders Investment & Trade: Aanspreekpunt voor internationaal ondernemen

Wat?

Flanders Investment & Trade (FIT) werd in 2005 opgericht door de Vlaamse Regering. FIT ondersteunt Vlaamse bedrijven bij hun exportactiviteiten en promoot Vlaanderen als vestigingslocatie voor buitenlandse investeerders.

De kerntaken van FIT zijn:

- advies en ondersteuning van Vlaamse bedrijven die exporteren of internationaliseren;
- het in contact brengen van aankopers met Vlaamse producenten;
- informatie, advies en ondersteuning bieden aan buitenlandse bedrijven die economische activiteiten willen ontplooiën in Vlaanderen.

Waarom?

Internationalisering is de levensader van de Vlaamse economie. Om de wereldwijde concurrentiepositie van Vlaanderen te behouden en te versterken, moeten Vlaamse bedrijven internationaliseren.

De Vlaamse economie heeft ook duurzame, buitenlandse investeerders nodig ter versterking van het Vlaamse economisch weefsel. Bedrijven van buitenlandse origine betekenen een grote meerwaarde voor de Vlaamse tewerkstelling en een significante toegevoegde waarde. Ze stimuleren productiviteit, creëren jobs en zorgen er voor dat kennis en technologie overvloeien naar de lokale bedrijven en werknemers. Er is een duidelijke, positieve impact op de concurrentiekracht van de eigen lokale ondernemingen.

Hoe?

Advies, acties zoals beursdeelnames en groepszakenreizen, financiering en marktkennis vormen de vier dienstverleningspijlers van FIT. FIT organiseerde in 2017 124 zakenreizen, beursdeelnames en seminars wereldwijd. Het faciliteerde 4.336 b2b-contacten tussen Vlaamse en buitenlandse ondernemers. Daarnaast werkte FIT 355 handelsvoorstellen en 83 marktstudies uit en kregen 4.149 Vlaamse bedrijven exportadvies. 2.134 ondernemingen ontvingen een subsidie om hun export een boost te geven.

FIT benadert buitenlandse investeerders pro-actief via ronde tafels, seminars, beurzen en gefocuste meetings.

FIT-vertegenwoordigers in het uitgebreid buitenlandnetwerk promoten Vlaanderen als economische partner en verhogen de uitstraling van Vlaanderen als kennisregio en als sterke innovatieve economie. Ze ondersteunen Vlaamse bedrijven en organisaties om nog sneller en duurzamer nieuwe markten te veroveren. Ze leveren ook een significante bijdrage om meer buitenlandse directe investeringen en indirecte investeringsstromen naar Vlaanderen te halen. Daarvoor bouwen en onderhouden zij een sterk netwerk van lokale en internationale contacten.

Samen met Vlaamse bedrijven, federaties en specialisten, coördineert FIT sinds 2017 de internationaliseringsstrategie "Vlaanderen Versnelt!".

Waar?

Flanders Investment & Trade - met hoofdkwartier in Brussel - staat met haar binnenlands netwerk van vijf provinciale kantoren dicht bij de Vlaamse bedrijven. Vanuit 96 posten, verspreid over een 70-tal landen, houdt FIT de vinger aan de pols bij de belangrijkste economische markten wereldwijd.

www.flandersinvestmentandtrade.com

Facebook: [@flandersinvestmentandtrade](https://www.facebook.com/flandersinvestmentandtrade)

Twitter: [@FlandersTrade](https://twitter.com/FlandersTrade) en [@InvestFlanders](https://twitter.com/InvestFlanders)

LinkedIn: [Flanders Investment & Trade](https://www.linkedin.com/company/flanders-investment-and-trade) en [Invest in Flanders](https://www.linkedin.com/company/invest-in-flanders)

TOERISMEVLAANDEREN

Toerisme Vlaanderen: Vlaanderen op de kaart zetten als topbestemming

Wat?

Toerisme Vlaanderen is een agentschap van de Vlaamse overheid en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en de internationale promotie van Vlaanderen en Brussel als toeristische bestemming.

De kerntaken van Toerisme Vlaanderen zijn:

- met gerichte investeringen en ondersteuning het toeristisch aanbod in Vlaanderen aantrekkelijker maken voor onze (internationale) bezoekers;

- de toeristische bestemming Vlaanderen actief promoten om meer culturele meerwaardezoekers en zakenreizigers aan te trekken;
- de volwaardige participatie aan toerisme voor iedere Vlaming mogelijk maken;
- de verdere professionalisering van de sector stimuleren om voor de bezoekers een kwaliteitsvol aanbod te verzekeren.

Waarom?

De toeristische sector is goed voor 6,5% van de totale Vlaamse tewerkstelling. Het agentschap investeert in de duurzame ontwikkeling en de promotie van Vlaanderen en Brussel als toeristische topbestemming. Zo wil Toerisme Vlaanderen tevreden bezoekers en meer rendement, tewerkstelling en welzijn realiseren.

Hoe?

Toerisme Vlaanderen werkt nauw samen met het Departement Buitenlandse Zaken en met belanghebbenden uit de toeristische sector:

- provincies, steden en gemeenten
- toeristische en niet-toeristische ondernemingen
- organisaties die actief zijn op het vlak van toerisme, mobiliteit, erfgoed, cultuur en onderwijs.

Waar?

Toerisme Vlaanderen heeft zijn hoofdkantoor in Brussel en een internationaal netwerk van buitenlandkantoren verspreid over de hele wereld. In totaal telt het agentschap ongeveer 200 personeelsleden, waarvan een kwart in het buitenland. Het agentschap is actief op een dertigtal internationale markten.

www.toerismevlaanderen.be en www.visitflanders.com

Facebook: [@toerismevla](https://www.facebook.com/toerismevla) en [@visitflanders](https://www.facebook.com/visitflanders)

Twitter: [@toerisme_vla](https://twitter.com/toerisme_vla) en [@visitflanders](https://twitter.com/visitflanders)

LinkedIn: [Toerisme Vlaanderen](https://www.linkedin.com/company/toerisme-vlaanderen)

Het Vlaams Vredesinstituut: Monitor van vrede en veiligheid

Wat?

Het Vlaams Vredesinstituut werd in 2004 opgericht als paraparlementaire instelling bij het Vlaams Parlement. Het Vredesinstituut wordt gefinancierd door het Vlaams Parlement en werkt onafhankelijk en onpartijdig. De Raad van Bestuur, met vertegenwoordigers van de parlementaire fracties, middenveldorganisaties en academici, brengt advies uit en beheert het instituut. De Wetenschappelijke Raad, een panel van internationale experts, begeleidt en evalueert het gevoerde onderzoek.

De vierledige opdracht van het instituut bestaat uit:

- **Onderzoeken:** Beleidsgericht onderzoek vormt de kerntaak van het Instituut. Het Vredesinstituut publiceert zijn onderzoek in Nederlandstalige en Engelstalige rapporten, achtergrondnota's en factsheets.
- **Adviseren:** Het Vredesinstituut ondersteunt het Vlaams Parlement met advies. Het instituut formuleert, op basis van het gevoerde onderzoek, aanbevelingen inzake wapenhandel, buitenlands

beleid en omgaan met conflict en geweld in de samenleving.

- **Voorlichten:** Het Vredesinstituut organiseert en stimuleert het debat door het opzetten van evenementen, lezingen, wetenschappelijke conferenties en beleidsgerichte seminars, en dit zowel voor Vlaamse als internationale doelgroepen. Het instituut geeft ook duiding aan journalisten en beleidsmensen, zodat zij gedegen en onpartijdige informatie hebben om hun werk op te baseren.
- **Documenteren:** In samenwerking met het Parlementair Informatiecentrum van het Vlaams Parlement beheert het Vredesinstituut een eigen collectie met publicaties over zijn werkdomein. Een catalogus is online beschikbaar en de collectie kan door iedereen geraadpleegd worden.

Inhoudelijk werkt het instituut enerzijds rond thema's als wapenhandel- en gebruik, ontwikkeling en productie van wapens en exportcontrole. Anderzijds voert het onderzoek naar radicalisering, omgaan met polarisatie in de klas, stedelijk geweld en het herdenken van geweld.

Het Vlaams Vredesinstituut is een onafhankelijk instituut voor vredesonderzoek bij het Vlaams Parlement.

In de kijker

Vlaams Vredesinstituut zoekt twee onderzoekers en een verantwoordelijke strategie en communicatie (m/v/x)

Het Vlaams Vredesinstituut werft een

"Omgaan met Controverse en Polarisation in de Klas" nu beschikbaar

Nieuws

23/10/2018

"De Vlaamse Industrie produceert vooral onderdelen voor wapensystemen. Er komen via een omweg dus ook wel Vlaamse c... <https://t.co/O56bS0AQn7>

Waarom?

Om te werken aan een meer vredevolle samenleving, bij ons en wereldwijd, is het nodig vredesvraagstukken ten gronde te begrijpen. Beleidsgericht onderzoek heeft daarin een belangrijke rol te spelen. Niet om beslissingen voor te schrijven, wel om publieke debatten te informeren en kennis aan te dragen om gesprekken te voeren en maatregelen voor te bereiden. Het Vredesinstituut staat garant voor het aanleveren van grondige en onpartijdige analyses.

Hoe?

Het Vredesinstituut voert wetenschappelijk onderzoek over vredesvraagstukken. Met de resultaten van dat onderzoek ondersteunt het instituut het werk van het Vlaams Parlement, maar ook van beleidsmakers op andere niveaus.

Zo is het Vlaams Vredesinstituut een veelgevraagde gast op internationale conferenties, en brengt het ook geregeld beleidsmakers en onderzoekers van over heel Europa samen in het Vlaams Parlement. Het Vredesinstituut zorgt voor informatie en documentatie, en formuleert op basis daarvan aanbevelingen. Daarbij richt het zich niet alleen tot beleidsmakers, maar ook tot middenveldorganisaties, professionals en het brede publiek.

Waar?

Het Wetenschappelijk Secretariaat van het Vredesinstituut is gevestigd in het Huis van de Vlaamse Volksvertegenwoordigers in Brussel. Het Secretariaat telt momenteel dertien medewerkers: een directeur, negen onderzoekers, twee deeltijdse kantoorbeheerders en een communicatieverantwoordelijke.

www.vlaamsvredesinstituut.eu

Facebook: [@vlaamsvredesinstituut](https://www.facebook.com/vlaamsvredesinstituut)

Twitter: [@Vredesinstituut](https://twitter.com/Vredesinstituut)

LinkedIn: [flemishpeaceinstitute](https://www.linkedin.com/company/flemishpeaceinstitute)

Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA): Bruggen bouwen tussen Europa en Vlaanderen

Wat?

Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) is een ledenorganisatie die bruggen bouwt tussen de Europese Unie, de Vlaamse (lokale) overheden en het maatschappelijk middenveld. VLEVA vzw werd opgericht in 2006 en wordt structureel gesubsidieerd door de Vlaamse Regering. VLEVA zet zich in voor meer Europa in Vlaanderen en meer Vlaanderen in Europa.

De vier rollen van VLEVA zijn:

- **Monitor**: VLEVA filtert, analyseert en verwerkt Europese beleidsdocumenten en -initiatieven in hapklare informatie voor de belanghebbenden in Vlaanderen.
- **Brug**: VLEVA volgt en bouwt netwerken binnen Vlaanderen en met Europese partners en instellingen. Dat is de basis voor informatie-uitwisseling en belangenbehartiging.
- **Ondersteuner van belangenbehartiging**: VLEVA neemt geen standpunten in, maar ondersteunt zijn leden en overheden bij lobby-activiteiten zodat de juiste informatie op het juiste tijdstip bij de juiste persoon terechtkomt.
- **Loket**: VLEVA is een gratis wegwijzer voor vragen over Europese initiatieven en contacten en biedt up-to-date informatie over Europese subsidies en jobs.

Waarom?

Europa is meer en meer ons binnenland en daarom moet Vlaanderen nauw betrokken zijn bij het Europese beleid. Zowel de Vlaamse overheid als het middenveld spelen daarbij een belangrijke rol. Vlaamse middenveldorganisaties en lokale besturen krijgen een betere toegang tot het Europese beleid door het informatieplatform en netwerk dat VLEVA hen biedt. VLEVA-leden en de Vlaamse overheden kunnen zo hun Europese belangen tijdig en geïnformeerd behartigen.

Hoe?

VLEVA telt meer dan dertig leden (overheden, belangenorganisaties en bedrijven) en werkt nauw samen met de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de EU. De leden en de Vlaamse overheden bepalen jaarlijks de invulling van de VLEVA-agenda. De website en infosessies van VLEVA zijn voor iedereen toegankelijk.

Waar?

VLEVA ligt in het hart van de Europese wijk in Brussel. Het VLEVA-team telt 10 mensen.

www.vleva.eu

Facebook: **[@vlevavzw](https://www.facebook.com/vlevavzw)**

Twitter: **[@VLEVA](https://twitter.com/VLEVA)**

LinkedIn: **[Vleva](https://www.linkedin.com/company/vleva)**

Vlamingen in de Wereld: De band met het thuisland koesteren

Wat?

Stichting Vlamingen in de Wereld (VIW) is dé organisatie voor Vlaamse emigranten en expats. Een wereldwijde gemeenschap met een kloppend hart in Brussel ontfermt zich over alle Vlamingen in het buitenland of Vlamingen met buitenlandse plannen.

VIW is geen overheidsinstelling, maar wordt sinds haar ontstaan structureel ondersteund door de Vlaamse Regering. Daarnaast kan VIW een beroep doen op de expertise van enkele betrouwbare partners. De stichting kan steunen op meer dan zeventig vertegenwoordigers in het buitenland die lokaal landgenoten rond zich verenigen of van dienst zijn. Het VIW-secretariaat is gevestigd in Brussel.

Waarom?

VIW baseert haar bestaansrecht op de overtuiging dat een gemeenschap ook verantwoordelijkheden heeft tegenover leden die de staatsgrenzen overschreden hebben. Omdat de administratieve verplichtingen die gepaard gaan met een internationale verhuis vaak een kluwen vormen, biedt VIW een nuttige houvast. Of je nu expat, emigrant, pas afgestudeerde of gepensioneerde bent, dankzij VIW vind je snel en eenvoudig de juiste informatie om (tijdelijk) naar het buitenland te verhuizen.

Hoe?

Persoonlijke service

VIW zorgt voor Vlamingen met buitenlandse plannen, biedt informatie en stimuleert de onderlinge contacten. Diverse initiatieven, zoals de VIW-infodag, vereenvoudigen het emigratieproces. De VIW-medewerkers adviseren en verwijzen indien nodig door naar de juiste officiële instanties. Dankzij een overzichtelijke online emigratiegids vindt de geïnteresseerde snel de nodige informatie.

Wereldwijd netwerk

De stichting communiceert op regelmatige basis met tienduizenden landgenoten in het buitenland. Dat gebeurt via de website, de elektronische nieuwsbrief en het VIW-tijdschrift.

Spreekbuis

VIW en haar bestuursleden lobbyen bij de betrokken overheden en publieke diensten voor initiatieven die het leven van Vlamingen wereldwijd vergemakkelijken en de band met Vlaanderen versterken. VIW is een erkende gesprekspartner voor de overheden met betrekking tot de wensen en verzuchtingen van uitgeweken Vlamingen. Zo wordt geijverd voor voldoende faciliteiten voor onderwijs Nederlandse taal en Vlaamse cultuur. Daarnaast wordt ook gestreefd naar de verruiming van het stemrecht.

Waar?

De stichting is niet alleen werkzaam in Brussel, maar ook wereldwijd. Het wereldwijd verspreide netwerk van VIW-vertegenwoordigers zorgt ervoor dat je in zesenzeventig landen in contact kan komen met Vlamingen.

www.viw.be

LinkedIn: [Vlamingen in de Wereld](#)

3. Juridisch kader

Juridische context en achtergrond

Geen hiërarchie, maar nevenschikking

Vlaanderen beschikt over zeer aanzienlijke bevoegdheden op internationaal vlak. De Belgische grondwet voorziet immers geen hiërarchie maar wel een nevenschikking tussen het federale niveau en de deelstaten. Sinds de grondwetswijziging van 1993 geldt het beginsel “in foro interno, in foro externo” (art. 167 Belgische Grondwet). Dit betekent dat alle regeringen niet alleen zeggenschap hebben over de binnenlandse dimensie van hun bevoegdheden, maar ook over de buitenlandse dimensie. Rekening houdend met de aanzienlijke

bevoegdheidsverschuivingen richting deelstaten sinds 1993, mag de impact van dit principe niet onderschat worden.

Vlaanderen treedt internationaal op in alle domeinen waarvoor het intern bevoegd is zoals economie, werkgelegenheid, milieu, landbouw, mobiliteit, openbare werken, onderwijs, cultuur en gezondheidsbeleid. Vlaanderen heeft het grondwettelijk recht om daarvoor internationaal bindende verdragen af te sluiten en kan diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland aanstellen.

In de Vlaamse Regering is deze logica doorgetrokken. Elke minister is binnen zijn verantwoordelijkheden ook steeds bevoegd voor Europese en internationale initiatieven. Hetzelfde geldt voor de departementen en de agentschappen. Het Departement Buitenlandse Zaken bewaakt de internationale beleidscoherentie en staat in voor de coördinatie tussen de verschillende beleidsdomeinen. Het Departement fungeert als eerste aanspreekpunt voor buitenlandse ambassades en diplomatieke vertegenwoordigingen.

Verdragsrecht in praktijk

Vlaanderen sluit zelf verdragen met derde landen of met internationale instellingen. Een overzicht van de honderden verdragen waarbij Vlaanderen betrokken is (met handige zoekfilter per land en thema), is beschikbaar op de website van het Departement Buitenlandse Zaken: www.fdfa.be/verdragen-en-mous

Enkele voorbeelden:

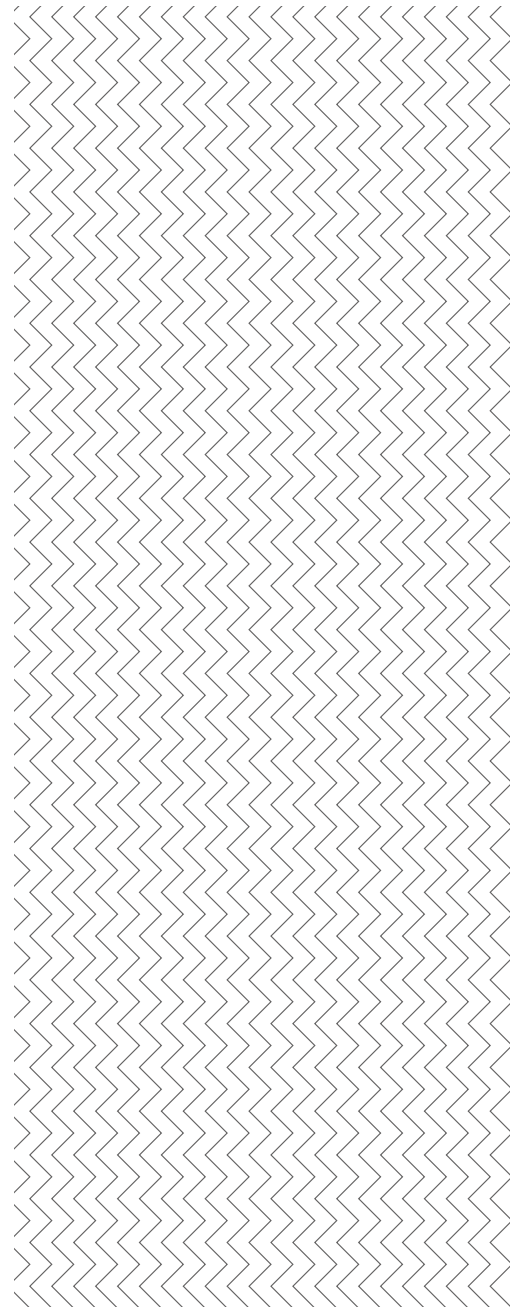
- Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik;
- Scheldeverdragen;
- Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en Nederland inzake de accreditatie van opleidingen binnen het hoger onderwijs;
- Amendement op het verdrag van Bazel over de beheersing van grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan;
- Verdragen over culturele samenwerking met derde landen;
- Dubbelbelastingverdragen.

Voor het sluiten van verdragen over aangelegenheden waarvoor deelstaten exclusief bevoegd zijn ('exclusieve verdragen') geldt een informatieplicht aan de federale overheid. Dit gebeurt per brief van de Vlaamse minister bevoegd voor Buitenlands Beleid aan de federale minister van Buitenlandse Zaken. 'Gemengde verdragen' handelen over aangelegenheden waarvoor zowel de federale overheid als de deelstaten

deels bevoegd zijn. Hierbij geldt het Samenwerkingsakkoord van 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten over de "nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen". De Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) stelt op voorstel van de Werkgroep Gemengde Verdragen het gemengd karakter van het verdrag vast. De ICBB is een forum voor overleg tussen het federale niveau en de deelstaten op het vlak van buitenlands beleid.

De totstandkoming van verdragen omvat volgende stappen: onderhandelingen, ondertekening, bevraging van de betrokken adviesraden en Raad van State, parlementaire instemming en bekrachtiging en afkondiging. Toestemming van de Vlaamse Regering is vereist voor elke stap van deze procedure. Om volkomen gevolg te hebben in de Vlaamse rechtsorde worden verdragen via een instemmingsdecreet goedgekeurd in het Vlaams Parlement. Ook EU-verdragen worden in het Vlaams Parlement besproken en goedgekeurd (bv. vrijhandelsverdrag EU-Canada (CETA)).

Als betrokken partij bij een aantal mensenrechtenverdragen rapporteert Vlaanderen op regelmatige basis over de naleving van die verdragen in ons binnenlands beleid.

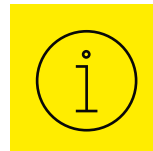

Intrafederale samenwerkingsakkoorden

Ook op EU-niveau bezit Vlaanderen volheid van bevoegdheden. Sinds het Verdrag van Maastricht van 1992 kunnen Vlaamse ministers deelnemen aan EU-ministerraden, wanneer het gaat over Vlaamse bevoegdheden zoals milieu, onderwijs, cultuur of visserij. Een Samenwerkingsakkoord van 1994 tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten, regelt de vertegenwoordiging op EU-niveau in detail. Met betrekking tot EU-ministerraden onderscheidt het Samenwerkingsakkoord zes vertegenwoordigingscategorieën: van exclusieve federale vertegenwoordiging (bv. raadsformatie justitie en binnenlandse zaken) tot exclusieve vertegenwoordiging door de deelstaten (bv. raadsformatie onderwijs of cultuur) met een aantal gradaties daartussenin.

Dit Samenwerkingsakkoord EU is echter inmiddels achterhaald en moet dringend aangepast worden aan de institutionele hervormingen in België en in Europa van de laatste 25 jaar, zoals de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 en de zesde Belgische staatshervorming van 2011.

Naast het Samenwerkingsakkoord EU zijn er nog gelijkaardige intrafederale samenwerkingsakkoorden. Zij regelen de afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten over het statuut van de diplomatieke vertegenwoordigers van de deelstaten, over de vertegenwoordiging in internationale organisaties, over gedingvoering en het aantrekken van buitenlandse investeringen.

MEER INFORMATIE

over het beleidskader van het Departement Buitenlandse Zaken (regelgeving, samenwerkingsakkoorden, strategienota's, regeerakkoord en beleidsnota's) is beschikbaar op de website: www.fdfa.be/beleidskader

